

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

รหัสวิชา ส ๑๓๑๐๑

ปีการศึกษา.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทที่ ๑ เรื่องที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

ครูผู้สอน : คุณครูคมลิต นามไว

โรงเรียนบ้านม่วง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๒. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๓/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทยได้ (K, P)
- ๒) ตระหนักถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่เป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย (A)

๔. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

๑. ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การสวดมนต์ การทำบุญใส่บาตร การแสดงความเคารพ การใช้ภาษา
๒. พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทย อันเกิดจากความศรัทธา เช่น วัด ภาพวาด พระพุทธรูป วรรณคดี สถาปัตยกรรม

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

พิจารณาตามหลักสูตรของสถานศึกษา

๕. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของศาสนิกชน นอกจากนั้นพระพุทธศาสนายังมีอิทธิพล ต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยอันเกิดจากความศรัทธา

๖. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะการเชื่อมโยง
 - ๒) ทักษะการวิเคราะห์
 - ๓) ทักษะการสรุปความเห็น

๔) ทักษะการสังเกต

๕) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

๒. ความสามารถในการสื่อสาร

๗.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย รับผิดชอบ

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีการสอนโดยกระบวนการสร้างความตระหนัก

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ชั้นนำ

ชั้นที่ ๑ สังเกต

๑. ครูเปิด PowerPoint /บัตรภาพ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา ให้นักเรียนสังเกตภาพ เช่น ภาพการตักบาตร ภาพเวียนเทียน ภาพการสวดมนต์ ภาพการแสดงความเคารพพระสงฆ์ และภาพเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทยอันเกิดจากความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา เช่น ภาพวัด ภาพพระพุทธรูป ภาพเจดีย์ ภาพโบสถ์ ภาพวิหาร ภาพศาลาการเปรียญ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วรรณคดีไทยที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของภาพ โดยครูตั้งคำถามว่า
 - ภาพที่เห็นมีลักษณะสำคัญอะไรบ้าง
(ตัวอย่างคำตอบ)
 - ภาพการตักบาตร มีคนกำลังนำอาหาร น้ำดื่มที่ใส่บาตรพระสงฆ์ ด้วยกิริยามารยาทที่อ่อนน้อม
 - ภาพเวียนเทียน มีคนหลายคนพนมมือ ในมือมีรูป เทียน ดอกไม้ กำลังเดินเวียนเทียน ด้วยอาการสำรวม
 - ภาพการสวดมนต์ มีเด็กกำลังนั่งอย่างเรียบร้อยอยู่ด้านหลังพระสงฆ์ แต่ละคนกำลังพนมมือพร้อมกับท่องบทสวดมนต์ ด้านหน้าเป็นโต๊ะหมู่บูชา
 - ภาพวัด เป็นภาพวัดร่องขุน จังหวัดเชียงราย ซึ่งแสดงถึงสถาปัตยกรรมไทยที่งดงาม
 - ภาพเจดีย์ เป็นภาพพระปฐมเจดีย์ ซึ่งเป็นเจดีย์องค์แรกของประเทศไทย และมีขนาดใหญ่ที่สุด
 - ภาพจิตรกรรมฝาผนัง แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชาดก)
๓. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาสำคัญของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คนไทยจึงมีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหลายอย่าง

ชั้นสอน

ชั้นที่ ๒ วิเคราะห์วิจารณ์

๑. นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา จากหนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ป.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนาน่ารู้ บทที่ ๑ ศาสนาของเรา เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา
๒. นักเรียนจับคู่กัน แล้วให้แต่ละคู่ผลัดกันเล่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในหนังสือเรียน
๓. นักเรียนดูภาพจากกิจกรรมชิ้นสังเกตอีกครั้ง จากนั้นครูถามคำถามคิดวิเคราะห์จากภาพที่ได้ดู แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้

- **จากภาพ นักเรียนคิดว่ามีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของชาวพุทธอย่างไร**

(แนวคำตอบ จากภาพ แสดงถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อวิถีการดำเนินชีวิตของชาวพุทธ ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต เช่น การใส่บาตรเพื่อบำรุงพระสงฆ์ในตอนเช้า การนั่งสมาธิเพื่อให้จิตใจสงบ และมีสมาธิจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำ การแสดงความเคารพด้วยการไหว้ นอกจากนี้ ชาวพุทธมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนา จึงได้มีการสร้างสรรค์ผลงานในแขนงต่างๆ ทั้งด้านจิตรกรรม เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังโบสถ์ ประติมากรรม เช่น พระพุทธรูปปางต่างๆ สถาปัตยกรรม เช่น โบสถ์ เจดีย์ ซึ่งผลงานเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสวยงาม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทยด้วย)

- **การปฏิบัติของชาวพุทธตามภาพมีผลต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร**

(แนวคำตอบ การปฏิบัติของชาวพุทธตามภาพส่งผลให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสุขใจ มีหลักในการดำเนินชีวิต และเป็นผู้ที่มีมารยาทอันดีงาม)

- **ภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร**

(แนวคำตอบ ชาวพุทธเกิดความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา จึงได้ทุ่มกำลังเงิน กำลังกาย และกำลังใจในการสร้างผลงานในแขนงต่างๆ ให้มีความสวยงาม และมีเอกลักษณ์โดดเด่น)

๔. นักเรียนยกตัวอย่างผลงานการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา จากนั้นครูบันทึกผลลงบนกระดาน

(ตัวอย่างผลงาน

ประติมากรรม เช่น พระพุทธรูปปางลีลา เป็นศิลปะสมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่อ่อนช้อยสวยงาม พระพุทธรูปชินราช เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดใหญ่

จิตรกรรม เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังรอบพระระเบียงที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับรามเกียรติ์ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่วัดภูมินทร์ จังหวัดน่าน แสดงชาดกในศาสนา และมีภาพวิถีชีวิตของคนเมืองในสมัยนั้น

สถาปัตยกรรม เช่น พระปรางค์วัดอรุณราชวรารามฯ เป็นพระปรางค์ที่เป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทย วัดร่องขุน จังหวัดเชียงรายมีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม เจดีย์พระบรมธาตุไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัยองค์เดียว)

๕. นักเรียนทำแบบฝึกปฏิบัติทักษะรวบยอด สังคมศึกษาฯ ป.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนาน่ารู้ บทที่ ๑ ศาสนาของเรา เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบของแบบฝึกฯ จากนั้นครูตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขให้สมบูรณ์ถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย

(พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ มีหลักคำสอนหรือกิจกรรมทางศาสนาที่คนไทยยึดถือและปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงทำให้วิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องและผูกพันกับพระพุทธศาสนา หลักคำสอนและกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมให้คนไทยมีอุปนิสัยหรือพฤติกรรมที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีน้ำใจ ความเป็นมิตร การยิ้มแย้มแจ่มใจ การแสดงความเคารพด้วยการกราบไหว้ การใช้ภาษา มารยาทไทย ประเพณีต่างๆ นอกจากนี้พระพุทธศาสนายังมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทยที่เกิดจากความศรัทธา เช่น ภาพจิตรกรรม พระพุทธรูปปางต่างๆ การสร้างวัด โบสถ์ วิหาร เจดีย์ การแต่งวรรณคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง มหาเวสสันดรชาดก พระมหาชนก จึงกล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนามีความสำคัญในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย)

๙. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
การประเมินก่อนเรียน ทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนานำรู้ หน่วยย่อยที่ ๑ (บทที่ ๑) ศาสนาของเรา	- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ประเมินตามสภาพจริง
การประเมินระหว่าง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ๑) อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทยได้ ๒) ตระหนักถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่เป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย	- สังเกตการตอบคำถามจากภาพ - สังเกตการยกตัวอย่างคำตอบ - ตรวจแบบฝึกปฏิบัติทักษะรวบยอดฯ	- ภาพที่ให้นักเรียนสังเกตแล้วตอบคำถาม - ตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงาน - แบบฝึกปฏิบัติทักษะรวบยอดฯ	- ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์
๓) พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
๔) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๕) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตความมีวินัย ความรับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

๑๐. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียนวิชา สังคมศึกษาฯ ป.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนาน่ารู้ บทที่ ๑ ศาสนาของเรา
- ๒) แบบฝึกปฏิบัติทักษะรวบยอด สังคมศึกษาฯ ป.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนาน่ารู้ บทที่ ๑ ศาสนาของเรา
- ๓) บัตรภาพการดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา เช่น ภาพการสวดมนต์ ภาพการตักบาตร ภาพเวียนเทียน ภาพการกราบ ภาพการไหว้
- ๔) บัตรภาพผลงานทางวัฒนธรรมอันเกิดจากความศรัทธา เช่น โบสถ์ วิหาร พระพุทธรูป จิตรกรรมฝาผนัง
- ๕) PowerPoint สังคมศึกษาฯ ป.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศาสนาน่ารู้

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นายคมลิต นามไว)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ

...../...../.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางบุษราคัม อุตตะวาปี)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วง

...../...../.....

บัตรภาพ

